

บทที่ 6

การกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร ทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

การกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร
ทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลจากการศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของสภาพและปัญหาใน
การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่า
ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ตอนที่ 3 การกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัด
ด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ตอนที่ 4 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัด
ด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ตอนที่ 1 สรุปผลจากการศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี
ข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

1. ด้านการบริหารวิชาการ

1.1 การยกระดับคุณภาพผู้เรียน (ดังปรากฏในหน้า 73 บรรทัดที่ 17 ผู้ให้ข้อมูล
นายเฉลียว อยู่สมารักษ์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)

1.2 การใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา (ดังปรากฏในหน้า 75 บรรทัดที่ 23 ผู้ให้
ข้อมูลนายเฉลียว อยู่สมารักษ์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)

1.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ดังปรากฏในหน้า 76 บรรทัดที่ 23 ผู้ให้ข้อมูลนายสมพงศ์ แสงศรี ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

1.4 การเพิ่มขีดความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อาชีพ และด้านภาษา (ดังปรากฏในหน้า 76 บรรทัดที่ 29 ผู้ให้ข้อมูลนายสมพงศ์ แสงศรี ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

1.5 การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ดังปรากฏในหน้า 76 บรรทัดที่ 6 ผู้ให้ข้อมูลนายเจลิยว อยู่เสมารักษ์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)

1.6 การจัดรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น (ดังปรากฏในหน้า 106 บรรทัดที่ 30 ผู้ให้ข้อมูลผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2)

1.7 การพัฒนาหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการให้โรงเรียนขนาดเล็ก (ดังปรากฏในหน้า 104 บรรทัดที่ 15 ผู้ให้ข้อมูลผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1)

1.8 การสอนแบบรวมโรงเรียน (ดังปรากฏในหน้า 72 บรรทัดที่ 6 นายชินวรณัฏ บัญเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

1.9 การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (ดังปรากฏในหน้า 95 บรรทัดที่ 1 นายชินวรณัฏ บัญเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

2. ด้านบริหารบุคลากร

2.1 ขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา (ดังปรากฏในหน้า 72 บรรทัดที่ 5 ผู้ให้ข้อมูลนายเจลิยว อยู่เสมารักษ์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)

2.2 การคืนครูให้นักเรียน (ดังปรากฏในหน้า 75 บรรทัดที่ 19 ผู้ให้ข้อมูลนายเจลิยว อยู่เสมารักษ์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)

2.3 การจัดครูเข้าสอนแบบกะชั้น (ดังปรากฏในหน้า 86 บรรทัดที่ 14 ผู้ให้ข้อมูลผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6)

2.4 การจัดการสอนแบบรวมช่วงชั้น (ดังปรากฏในหน้า 106 บรรทัดที่ 14 ผู้ให้ข้อมูลผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2)

2.5 การเลื่อนขั้นเงินเดือน (ดังปรากฏในหน้า 106 บรรทัดที่ 20 ผู้ให้ข้อมูลผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2)

2.6 การประเมินวิทยฐานะ (ดังปรากฏในหน้า 70 บรรทัดที่ 22 ผู้ให้ข้อมูล นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

2.7 การยกย่องเชิดชูเกียรติ (ดังปรากฏในหน้า 74 บรรทัดที่ 4 ผู้ให้ข้อมูล นายเฉลียว อยู่เสมารักษ์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)

3. ด้านการบริหารงบประมาณ

3.1 การจัดสรรงบประมาณรายหัว (ดังปรากฏในหน้า 87 บรรทัดที่ 3 ผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6)

3.2 เงินนอกงบประมาณ โดยการระดมทรัพยากรจากผู้มีจิตศรัทธา (ดังปรากฏในหน้า 90 บรรทัดที่ 6 ผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5)

3.3 การจัดสรรงบค่าสาธารณูปโภค (ดังปรากฏในหน้า 90 บรรทัดที่ 13 ผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5)

4. ด้านบริหารทั่วไป

4.1 ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา (ดังปรากฏในหน้า 70 บรรทัดที่ 14 ผู้ให้ข้อมูล นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

4.2 ส่งเสริมโรงเรียนดีใกล้บ้าน (ดังปรากฏในหน้า 71 บรรทัดที่ 15 ผู้ให้ข้อมูล นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

4.3 ส่งเสริมระบบ e-office (ดังปรากฏในหน้า 71 บรรทัดที่ 21 ผู้ให้ข้อมูล นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

4.4 การจัดเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ดังปรากฏในหน้า 71 บรรทัดที่ 26 ผู้ให้ข้อมูล นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

4.5 การรายงานผลการปฏิบัติงานโดยการประเมินตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษา (ดังปรากฏในหน้า 104 บรรทัดที่ 18 ผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1)

4.6 การควบคุมภายใน (ดังปรากฏในหน้า 104 บรรทัดที่ 20 ผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1)

4.7 การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ (ดังปรากฏในหน้า 91 บรรทัดที่ 3 ผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 51)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ตารางที่ 6.1 จำนวนและร้อยละของผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วม วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ผลสรุปจากการศึกษาสภาพและปัญหาบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยโดยจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	10	66.66
หญิง	5	33.33
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	-	-
25 - 30 ปี		
30 - 35 ปี		
35 - 40 ปี		
40 - 45 ปี	7	46.66
45 ปีขึ้นไป	8	53.33
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	-	-
ระดับปริญญาตรี	-	-
ระดับปริญญาโท	15	100.00
ระดับปริญญาเอก	-	-
4. ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 1 ปี	-	-
1 - 5 ปี	-	-
5 - 10 ปี	7	46.66

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
10-15 ปี	6	40.00
15 ปีขึ้นไป	2	13.33

จากตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละของผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วม วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัด ด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยโดยจำแนกตาม สถานภาพส่วนตัว ดังนี้

1. เพศ

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.66 เป็นเพศชาย และร้อยละ 33.33 เป็นเพศหญิง

2. อายุ

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.33 มีอายุ 45 ปี ขึ้นไป และร้อยละ 46.66 มีอายุ 40-45 ปี

3. วุฒิการศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด ร้อยละ 100.00 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.66 มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี รองลงมา ร้อยละ 40.00 มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-15 ปี และร้อยละ 13.33 มีประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปี ขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 6.2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ประเด็น	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
การบริหารวิชาการ 1. การยกระดับคุณภาพผู้เรียน	1. บทบาทหน้าที่หลักในการจัดการศึกษา 2. มีครูบางส่วนที่มีคุณภาพ 3. มีการประกันคุณภาพภายใน	1. ครูไม่เพียงพอ 2. ครูสอนไม่ตรงสาระ 3. ครูสอนไม่ตรงสาขาที่จบการศึกษา 4. ผู้เรียนขาดความพร้อมในการเรียน 5. ขาดแคลนสื่อวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา 6. งบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนาวิชาการ	1. ผู้ปกครองบางส่วนมีเป้าหมายให้ลูกเรียนอย่างมีคุณภาพ 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับติดตาม 3. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนด้านอาหารเสริมนม และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ตามโอกาส 4. ศูนย์พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้การส่งเสริมสนับสนุน	1. ผู้ปกครองมีฐานะยากจนไม่สามารถจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน 2. ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำ 3. การได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นไปได้ยาก เนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวก 4. ขาดการนิเทศติดตามจากศึกษานิเทศก์

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
2. การใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	1. โรงเรียนมีนโยบายในการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 2. บางโรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 3. บางโรงเรียนมีฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ 4. บางโรงเรียนมีอุปกรณ์เทคโนโลยี	1. บางโรงเรียนไม่มีไฟฟ้าใช้ 2. บางโรงเรียนไม่มีโซลาร์เซลล์ 3. ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษา 4. จำนวนสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน 5. ขาดงบประมาณบำรุงรักษา	1. มีการสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 2. บางพื้นที่มีองค์กรเอกชนให้การสนับสนุนด้านโซลาร์เซลล์ 3. มีการผลิตพลังงานไฟฟ้าทั้งหมต 4. ชุมชนมีการร่วมบริจาควัสดุอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	1. สื่อเทคโนโลยีมีราคาแพง 2. ต้องใช้พลังงานไฟฟ้า 3. ค่าใช้จ่ายในการขนส่งมีราคาสูง
3. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	โรงเรียนได้รับนโยบายในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. ครูไม่ได้รับการอบรมอย่างถูกต้องชัดเจนและจริงจังเกี่ยวกับจัดกระบวนการเรียนรู้	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายให้โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ไม่มีผู้ชำนาญการในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลักการ SWOT Analysis				
ประเด็น	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
4. การเพิ่มขีดความสามารถทางด้านสารวิทยาการศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านภาษา	1. เป็นบทบาทภาระหน้าที่หลักของโรงเรียน 2. มีครูบางคนที่มีความสามารถในการสอน 3. โรงเรียนต้องมีการประเมินเพื่อรับการประกันคุณภาพภายใน	ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 1. บางโรงเรียนมีครูไม่ครบสาระ 2. บางโรงเรียนขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์ในการสอนสาระวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านภาษา 3. โรงเรียนขาดแคลนงบประมาณในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านภาษาอย่างมีคุณภาพ	1. มีเครือข่ายพัฒนาคุณภาพบางเครือข่ายที่จัดค่ายคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนสาระวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านภาษา 3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนส่งเสริมสนับสนุนการจัดการจัดการ สอนสาระคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านภาษา	1. ขาดผู้เชี่ยวชาญด้านสารวิทยาการศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อาชีพ และด้านภาษา 2. ผู้เชี่ยวชาญ ไม่มีเวลาที่จะดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุนความสามารถด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านภาษา 3. นักเรียนมีความรู้พื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ ทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านภาษาอย่างมาก ยกต่อการพัฒนา 4. สาขาคณิตศาสตร์

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็น	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
5. การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1. โรงเรียนได้รับนโยบายบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอน 2. กิจกรรมที่นำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ในกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การปลูกผักสวนครัว เลี้ยงกบ เลี้ยงปลา การทำปุ๋ยหมัก การนำ	1. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยากแก่การเข้าใจ 2. บุคลากรในโรงเรียนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เฉพาะกิจกรรมเสริมหลักสูตรเท่านั้น 3. บุคลากรในโรงเรียนไม่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างจริงจัง 4. บุคลากรในโรงเรียนไม่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้	1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในโรงเรียนทั้งด้านบริหารโรงเรียนและด้านการเรียนการสอน 2. โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรต้องใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้นทุกด้านนับตั้งแต่การบริหารวิชาการ การบริหารบุคลากร	วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านภาษา เป็นวิชาที่ทักษะที่ต้องใช้เวลาในการฝึกมากและเป็นวิชาที่เป็นนามธรรมยากแก่การเข้าใจ 1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานนับตั้งแต่การบริหารบุคลากรบริหารงบประมาณการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และการบริหารชุมชนสัมพันธ์โรงเรียนจึง

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
7. การพัฒนาหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก	1. โรงเรียนได้รับนโยบายการพัฒนาหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก	จากหน่วยงาน สทศ. 6. ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน 7. ครูไม่มีโอกาสเข้ารับการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เช่น การอบรมสัมมนา การศึกษาต่อ เป็นต้น		
	1. โรงเรียนมีหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก 2. โรงเรียนมีหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก 3. มีแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก	1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก 2. ครูไม่นำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กอย่างจริงจัง 3. ครูไม่เอาแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างจริงจัง	1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีนโยบายการนิเทศ กำกับ ติดตาม หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก 2. ไม่มีมาตรฐานหรือลงโทษเกี่ยวกับการนำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก	1. ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กอย่างจริงจัง 2. ไม่มีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนหรือลงโทษเกี่ยวกับการนำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลักการ SWOT Analysis				
ประเด็นหลัก	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
8. การสอนแบบรวมโรงเรียน	มีเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาวิชาการ	1. ผู้บริหารมีความไม่มั่นคงในหน้าที่การงานขาดขวัญและกำลังใจ 2. มีปัญหาในด้านการบริหารจัดการ 3. นักเรียนมีความยุ่งยากในการเดินทางมาโรงเรียน 4. ผู้ปกครองมีความเป็นห่วงในสวัสดิภาพและความปลอดภัย 5. นักเรียนไม่มีอิสระในการทำกิจกรรมทางด้านการเรียนต้องกังวลกับการรับ-ส่ง นักเรียน	รัฐบาลมีนโยบายยุบรวมโรงเรียน	1. ชุมชนไม่เห็นด้วยกับการยุบรวมโรงเรียน 2. ไม่มีกฎหมายยุบรวมโรงเรียน
9. การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	1. ในโรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ต่าง ๆ และห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น 2. โรงเรียนมีอาคารเรียน	1. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่มีความต่อเนื่อง 2. บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการใช้อาคารเรียนอาคารประกอบเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้	โรงเรียนต้องมีอาคารสถานที่ และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ตามระเบียบการบริหารสถานศึกษา	ขาดการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาอาคารเรียนอาคารประกอบ ห้องปฏิบัติการต่างๆ

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
	อาคารประกอบที่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องพยาบาล ห้องประกอบอาหาร โรงอาหาร เป็นต้น 3. โรงเรียนมีแหล่งแหล่งปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น บอปลา บอกลบ แปลงผัก โรงเพาะเห็ด เป็นต้น			ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สมบูรณ์
10. การจัดแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา	1. โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายใน 2. โรงเรียนมีงบประมาณสำหรับการพัฒนาของนักเรียน 3. องค์การท้องถิ่นบางแห่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณด้านยานพาหนะ	1. โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ 2. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ 3. นักเรียนแต่ละระดับมีความรับผิดชอบพื้นที่เพื่อดูแลความสะอาดในโรงเรียนต่างกัน 4. ครูมีจำนวนน้อย ดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง	1. เป็นนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. เป็นประเด็นที่ต้องรับการประเมิน สมศ.	1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีการประมาณด้านการจัดทำแผนการเรียน 2. ชุมชนไม่เข้าใจและมีความเป็นห่วงเรื่องสวัสดิภาพและความปลอดภัยในการเดินทางไปที่สถานศึกษา

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
	4. โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดกิจกรรมทัศนศึกษาให้กับนักเรียน			3. มีข่าวเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการเดินทางไปทัศนศึกษา
การบริหารบุคลากร 1. ขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา	โรงเรียนบางแห่งมีการโรม่าช่วยปฏิบัติหน้าที่แทนครู เช่น การเป็นผู้ฝึกซ้อมกีฬให้กับนักเรียน	1. มีครูไม่ครบชั้นส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 2. มีครูไม่ครบกลุ่มสาระ 3. ครูต้องทำงานนอกเหนือจากการจัดกระบวนการเรียนการสอน ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 4. ครูไม่มีเวลาพัฒนาตนเอง 5. นักเรียนขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างจริงจัง 6. นักเรียนขาดโอกาส	1. รัฐบาลไม่มีนโยบายในการเพิ่มอัตรากำลังข้าราชการ 2. โรงเรียนมีการะงานหนักครูบรรจุใหม่ส่วนใหญ่ขอย้ายหรือลาออก 3. รัฐบาลใช้นโยบายครูคืนถิ่น 4. รัฐบาลใช้อัตราส่วนครูต่อนักเรียน 1:25 ซึ่งขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบของครูตามความเป็นจริง	1. รัฐบาลไม่คำนึงถึงความจำเป็นไปใช้ในการใช้สัดส่วนครูต่อนักเรียน = 1:25 2. รัฐบาลไม่คำนึงถึงความจำเป็นจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของครูคือ ครู 1 คน ควรจะสอน 1 สาระที่ตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
2. การคืนครูให้นักเรียน	1. โรงเรียนมีครูเพิ่มขึ้น 2. โรงเรียนมีงบจ้างครูตามโครงการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น	ความก้าวหน้าทางการศึกษา และการประกอบอาชีพในอนาคต 1. ครูธุรการ 1 คนต้องรับผิดชอบ 2-4 โรงเรียน ทำให้การทำงานธุรการในแต่ละโรงเรียนไม่ต่อเนื่อง และไม่มีประสิทธิภาพ 2. ครูจ้างสอนไม่มีความมั่นคง ขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ไม่ทุ่มเทให้กับงานเพื่อตนเอง หางานใหม่สำรองไว้ตลอดเวลา และเมื่อมีโอกาสได้งานใหม่จะลาออกทันที ทำงานจนสอนคั่งค้างไม่ต่อเนื่อง ซึ่งผลเสียต่อนักเรียน 3. มีครูไม่ครบชั้นและไม่สําระ เช่นเดิม แต่มีจำนวนครูที่เพิ่มขึ้น	1. เป็นนโยบายของรัฐบาล 2. มีคนที่จบสายครูที่ต้องการทำงาน	เป็นนโยบายที่ล้าสมัย ไม่แก้ปัญหาเฉพาะหน้า ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งระบบ

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
3. การจัดครูเข้าสอนแบบคละชั้น	ไม่มี	1. ครูมีความยากลำบากในการจัดการเรียนการสอน 2. ครูมีความยากลำบากในการปฏิบัติงานสอน 3. นักเรียนไม่ได้รับความรู้อย่างเต็มที่ ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาด้านวิชาการ การศึกษาต่อในระดับสูง และการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต	เป็นรูปแบบหนึ่งที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและนักวิชาการนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา	ไม่มีการทำวิจัยให้เห็นสภาพของข้อเสียของการสอนแบบคละชั้น
4. การจัดครูเข้าสอนแบบรวมโรงเรียน/แบ่งช่วงชั้น	1. จำนวนช่วงชั้นลดลง 2. ครูเตรียมการสอนง่ายขึ้น 3. ครูปฏิบัติการสอนสะดวกขึ้น 4. ครูมีการสอนลดลงเนื่องจากจำนวนนักเรียนลดลงแต่จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งไม่กระทบต่อ	1. นักเรียนต้องปรับตัวกับเพื่อนใหม่ 2. นักเรียนรู้สึกกังวลใจในระยะเริ่มแรก 3. เด็กอาจได้รับความเข้าใจและความยุติธรรมจากครูผู้สอนไม่เท่ากัน 4. ครูบางคนไม่สามารถปรับตัว	นักวิชาการจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บางแห่งมีการกำหนดนโยบาย และมีการทดลองใช้การจัดครูเข้าสอนแบบรวมโรงเรียน/แบ่งช่วงชั้น	ผู้ปกครองไม่มีความมั่นใจในการจัดครูเข้าสอนแบบรวมโรงเรียน/แบ่งช่วงชั้น

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
5. การเลื่อนชั้น เงินเดือน	กระบวนการเรียนการสอน ของครู	เข้ากับระดับชั้นเรียนที่รับผิดชอบใหม่ และมีความรู้ลึกซึ้งต่อความต้องการในระดับชั้นที่ลดต่ำกว่าเดิม 5. ครูขาดขวัญกำลังใจ 6. ครูบางคนไม่มีความสามารถที่จะจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นที่สูงกว่าเดิม 7. ผู้เรียนอาจประสบอุบัติเหตุจากการเดินทางไปโรงเรียนใหม่ 8. ผู้บริหารของโรงเรียนที่รวมกันอาจมีปัญหาในการบริหารจัดการ		
	ไม่มี	1. มีเม็ดเงินน้อยส่งผลทำให้การได้ขึ้นพิเศษมีโอกาสน้อย 2. ครูขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน	รัฐบาลมีนโยบายเลื่อนขึ้นเงินเดือนปีละ 2 ครั้ง	1. ขาดเม็ดเงินสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
6. การประเมินวิทยฐานะ	ครูทุกคนมีสิทธิขอมีและเลื่อนวิทยฐานะ	3. ครูย้ายบ่อยส่งผลต่อจัดกระบวนการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง 4. ผู้บริหารย้ายบ่อยส่งผลทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษาไม่มีคุณภาพ	2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษามีพื้นฐานไม่มีนโยบายเลื่อนขั้นเงินเดือนสำหรับบุคลากรของโรงเรียนที่มีความขาดแคลนทรัพยากรเป็นการเฉพาะ	2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษามีพื้นฐานไม่มีนโยบายเลื่อนขั้นเงินเดือนสำหรับบุคลากรของโรงเรียนที่มีความขาดแคลนทรัพยากรเป็นการเฉพาะ
	ครูทุกคนมีสิทธิขอมีและเลื่อนวิทยฐานะ	1. มีการรายงานสอนแฉะงานที่ได้รับมอบหมายมาก 2. ครูไม่มีเวลาทำผลงานทางวิชาการ 3. ครูเสี่ยงต่อการถูกทำโทษทางวินัยในการคัดลอกผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือการจ้างทำผลงานทางวิชาการ 4. ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษามีพื้นฐานมีนโยบายส่งเสริมการมีและเลื่อนวิทยฐานะสำหรับครูทุกคน	ไม่มีการประเมินวิทยฐานะที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ครู

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
7. การยกย่องเชิดชูเกียรติ	มีครูส่วนที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง	1. กระบวนการยกย่องเชิดชูเกียรติบางรายการขาดความเชื่อถือ 2. บางรายการไม่มีความสำคัญ 3. บางรายการมีรางวัลมากเกินไปจนต้องสรรหาคนมารับรางวัล 4. บางรายการขาดความศักดิ์สิทธิ์	เพื่อนำไปประกอบการย้าย การประเมินวิทยฐานะ	ไม่มีเกณฑ์การประเมินที่เป็นกลางและมีความน่าเชื่อถือ
การบริหารงบประมาณ 1. การจัดสรรงบประมาณรายหัว	โรงเรียนมีงบประมาณสำหรับการบริหารจัดการ	1. โรงเรียนขนาดเล็กได้รับงบประมาณน้อย ไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ 2. โรงเรียนขนาดเล็กมีงบประมาณในการบริหารจัดการไม่เพียงพอส่งผลกระทบต่อการพัฒนาผู้เรียนทำ	1. รัฐบาลมีนโยบายจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาโดยคำนึงถึงจำนวนนักเรียนเป็นสำคัญ 2. รัฐบาลเพิ่มงบรายหัวให้อีก 500 บาทต่อคน ในกรณีที่ม้นักเรียนต่ำกว่า 120 คน	ไม่มีเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารสถานศึกษาในด้านอื่นๆ อย่างชัดเจนและเป็นธรรมจึงจัดสรรงบประมาณทุกด้านรวมในงบรายหัวของนักเรียน

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
2. เงินนอกงบประมาณโดยการระดมทรัพยากรจากผู้มีจิตศรัทธา	1. โรงเรียนอยู่ในชุมชน 2. บุตรหลานคนในชุมชนมาเรียนหนังสือที่โรงเรียน 3. คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคนในชุมชน	ให้มีคุณภาพทางวิชาการและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 3. ขาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอน 4. เป็นช่องทางให้โรงเรียนปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ โดยรายงานเท็จกรณีโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนมากกว่า 120 คน แต่รายงานไม่ถึง 120 คนเพื่อให้โรงเรียนได้งบประมาณเพิ่มหัวละ 500 บาท	คนไทยเป็นผู้ใจเมตตา	1. มีความรู้สึกขัดแย้งของคนไทยในการดูแลคนต่างด้าว 2. ระเบียบ ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เอื้อต่อการจัดสรรงบประมาณ

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
	4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน 5. ผู้ปกครองพร้อมให้ความร่วมมือในการพัฒนาบุตรหลาน 6. ผู้สนับสนุนกิจการของโรงเรียนเป็นผู้ที่ได้รับความชื่นชม			
3. การจัดสรรงบประมาณค่าสาธารณูปโภค	1. มีงบประมาณการเรียนการสอน 2. มีงบประมาณผู้เรียน 3. ผู้เรียนมีคุณภาพ 4. ผู้บริหารและครูมีวิทยุกำลังใจในการทำงาน	1. ต้องแบ่งงบประมาณอุดหนุนรายหัวเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2. เป็นงบประมาณที่ไม่มีงบเปลี่ยนแปลงตามจำนวนนักเรียน 3. งบประมาณครูและผู้บริหารไม่เพียงพอ 4. ผู้บริหารและครูขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน	รัฐบาลกำหนดให้โรงเรียนจ่ายเป็นค่าสาธารณูปโภคตามที่โรงเรียนจ่ายจริง	รัฐบาลไม่มีนโยบายแยกงบประมาณไปอุดหนุนจากค่าหัวของผู้เรียน

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
บริหารทั่วไป 1. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา	1. ผู้บริหารมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2. โรงเรียนต้องพึงพาชุมชนและชุมชนพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับโรงเรียน 3. ชุมชนส่วนหนึ่งเป็นผู้อุปถัมภ์ของโรงเรียนซึ่งพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อทรพลาณของตน 4. มีการมกการสถานศึกษาซึ่งเป็นคนในชุมชน	1. ชุมชนยังมีความเชื่อว่าโรงเรียนมีผู้รู้ที่สามารถรับผิดชอบโรงเรียนเองได้ 2. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ไม่มีความรู้มากพอที่จะช่วยเหลือนักเรียน 3. คณะกรรมการสถานศึกษาเชื่อว่าบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถมากกว่าตน	1. พระราชบัญญัติการศึกษา กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. กฎกระทรวงว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา กำหนดให้โรงเรียนบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 3. พระราชบัญญัติการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และขั้นตอนการกระจายอำนาจกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนอาหารกลางวัน อาหารเสริมนม และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม	ชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลักการ SWOT Analysis				
ประเด็นหลัก	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
2. ส่งเสริม โรงเรียน ดีใกล้บ้าน	1. บุคลากรไม่ต้องเดินทางไกล ไม่เสียต่ออันตราย อยู่ใกล้ชีวิตผู้ปกครอง มีความอบอุ่นและมีความมั่นคงทางจิตใจ 2. ผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารมีความใกล้ชิดกัน 3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทางวิชาการอย่างเต็มที่ ได้รับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยความร่วมมือจากโรงเรียนและชุมชน	1. บางชุมชนโรงเรียนอยู่ไกล เพราะนักเรียนย้ายไปอยู่โรงเรียนดีใกล้บ้านทั้ง ๆ ที่บางคนต้องเดินทางไกลไปจากเดิมทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาความไม่ปลอดภัย ผู้เรียนขาดความอบอุ่น ผู้เรียนไม่มีความสุขกับการบ้านร่วมกับเพื่อน นอกเวลาเรียน เพราะต้องรับกลับบ้านพร้อมกับรถ รับ-ส่ง หรือรถของผู้ปกครอง	1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายให้โรงเรียนดีใกล้บ้าน 2. ผู้บริหารโรงเรียนใกล้เคียงไม่ส่งเสริม สนับสนุน เพราะโรงเรียนดีใกล้บ้านมีผลให้นักเรียนบางโรงเรียนลดลงและอาจถูกยกเลิกไปในที่สุด	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีแผนที่จะให้การศึกษาระดับโรงเรียนในสังกัดเป็นโรงเรียนดีใกล้บ้าน
3. ส่งเสริมระบบ e-office	1. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนบางส่วนมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร	1. บางโรงเรียนไม่มีไฟฟ้า โซล่าเซลล์ และโซล่าโฮม 2. ระบบอินเทอร์เน็ตไม่มีคุณภาพในบางพื้นที่	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีนโยบายในการใช้ระบบ e-office เพื่อความสะดวกรวดเร็ว	1. ไม่มีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการใช้ระบบ e-office เช่น ไฟฟ้าระบบอินเทอร์เน็ต ระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย การใช้

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
	2. โรงเรียนบางโรงเรียนต้องประสานกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยระบบ e-office	3. ครู ผู้บริหาร และบุคลากรของโรงเรียนบางส่วนขาดทักษะในการสื่อสารผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์	ในการติดต่อประสานงาน	พลังงานทดแทน เช่น โซลาร์เซลล์ โซลาร์โฮม เป็นต้น 2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่มีการสื่อสารที่เหมาะสมกับโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ไม่มีไฟฟ้า หรือพลังงานทดแทน
4. การจัดเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1. โรงเรียนเคยรวมกลุ่มในรูปแบบ “กลุ่มโรงเรียน” มาก่อน และมีความพร้อมที่จะรวมกลุ่มช่วยเหลือกันในรูปแบบของ “เครือข่ายโรงเรียน” 2. ผู้บริหารมีนวัตกรรมองค์กรแบบ “รวมกลุ่มโรงเรียน”	1. เป็นการรวมกันแบบหลวมๆ ตามความสมัครใจทำให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร 2. ไม่มีกฎระเบียบให้โรงเรียนรวมตัวเป็น “เครือข่าย”	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไม่ชัดเจนในเรื่องการรวมตัวเป็น “เครือข่ายโรงเรียน”	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไม่มีกฎ ระเบียบให้โรงเรียนรวมตัวกันเป็น “เครือข่ายโรงเรียน”

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
5. การรายงานผลการปฏิบัติงาน โดยตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษา	3. การรวมกลุ่มโรงเรียนเป็น “เครือข่ายโรงเรียน” ทำให้โรงเรียนได้มีโอกาสร่วมเหลือกันในทุกด้าน และทำให้เกิดภาวะผู้นำขึ้นในแต่ละกลุ่ม “เครือข่ายโรงเรียน” 4. ผู้บริหารใหม่ได้เรียนรู้ระบบการบริหารจัดการจากผู้บริหารในกลุ่มเครือข่าย			
	1. การประเมินบุคลากรเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนตำแหน่งเป็นภารกิจที่ผู้บริหารต้องดำเนินการอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารครูต้องให้ข้อมูลแก่ผู้บริหารโดยการประเมินตนเอง	1. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการประเมินเข้าข้างตนเองเพื่อให้ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น 2. ผลการรายงานการประเมินตนเองไม่น่าเชื่อถือ	1. มีกฎกระทรวงให้มีการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งได้ทุกปี ปีละ 2 ครั้ง 2. มีพระราชบัญญัติการศึกษาที่กำหนดให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอก โดยองค์การมหาชน เพื่อการ	1. ไม่มีมาตรฐานการประเมินตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ชัดเจนและเป็นรูปแบบที่มาตรฐาน

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ประเด็นหลัก	ประเด็นหลักการ SWOT Analysis			
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
	2. การประกันคุณภาพภายในเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร กิจกรรมหนึ่งของการประกันคุณภาพภายใน คือ การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละคน เพื่อการจัดทำรายงานการประเมิน Self-Assessment Report: SAR ของสถานศึกษา		ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	2. ไม่มีหน่วยงานตรวจสอบบุคลากรทางการศึกษาโดยตรง
6. การควบคุมภายใน	1. โรงเรียนต้องบริหารจัดการทุกด้านภายใต้กฎกระทรวง 2. หากครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติผิดกฎกระทรวง ต้องถูกทำโทษทางวินัย	1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎกระทรวง 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมภายใน 3. ไม่มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการควบคุมภายในโดยตรง	1. มีกฎกระทรวงที่เน้นข้อบังคับในการปฏิบัติงานของโรงเรียน 2. มีหน่วยงานตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ คือ สำนักงานตรวจสอบเงินแผ่นดิน 3. มีกฎหมาย ป้องกันปราบปรามและทุจริตแห่งชาติ (ปปช.)	ผลการตรวจสอบภายในล่าช้า และไม่มีผลต่อการลงโทษ

ตอนที่ 3 การกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

จากจุดแข็ง โอกาสการแก้ไขจุดอ่อน และการลดอุปสรรค ของประเด็นสำคัญจากการศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยมีดังนี้

1. โรงเรียนขาดแคลนทรัพยากรการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าสาธารณูปโภคตามจริงโดยแยกจากงบประมาณรายหัวของนักเรียน (Public Utilities : P)
2. โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยที่ต้องใช้คนน้อยแต่ได้ปริมาณงานเท่าเดิม (One-Stop Service : O)
3. โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรต้องได้รับงบประมาณในการตอบแทนบุคลากรแบบเหมาจ่าย (Lump-Sum Appropriation : L)
4. โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยต้องจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสำเร็จรูป (Instructional Package : I)
5. โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยต้องบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้การทำงานเน้นเป็นทีม (Team Work : T) และมีการนำเอาเทคโนโลยี มาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา (Technology : T)
6. โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยต้องบริหารจัดการสถานศึกษาทุกด้านโดยใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Economic Sufficiency : E)

โดยสรุป รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยคือ “POLITE Model”

ตอนที่ 4 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร
ทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ตารางที่ 6.3 จำนวนและร้อยละของที่เข้าร่วมวิทยานิพนธ์รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบน
ของประเทศไทยจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	10	66.66
หญิง	5	33.33
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	-	-
25 - 30 ปี		
30 - 35 ปี		
35 - 40 ปี		
40 - 45 ปี	7	46.66
45 ปีขึ้นไป	8	53.33
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	-	-
ระดับปริญญาตรี	-	-
ระดับปริญญาโท	15	100.00
ระดับปริญญาเอก	-	-
4. ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 1 ปี	-	-
1 - 5 ปี	-	-
5 - 10 ปี	7	46.66
10 - 15 ปี	6	40.00
15 ปีขึ้นไป	2	13.33

จากตารางที่ 6.3 จำนวนและร้อยละของที่เข้าร่วมวิทยานิพนธ์รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยโดยจำแนกตามสถานภาพส่วนตัวดังนี้

1. เพศ

ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.66 เป็นเพศชาย และร้อยละ 33.33 เป็นเพศหญิง

2. อายุ

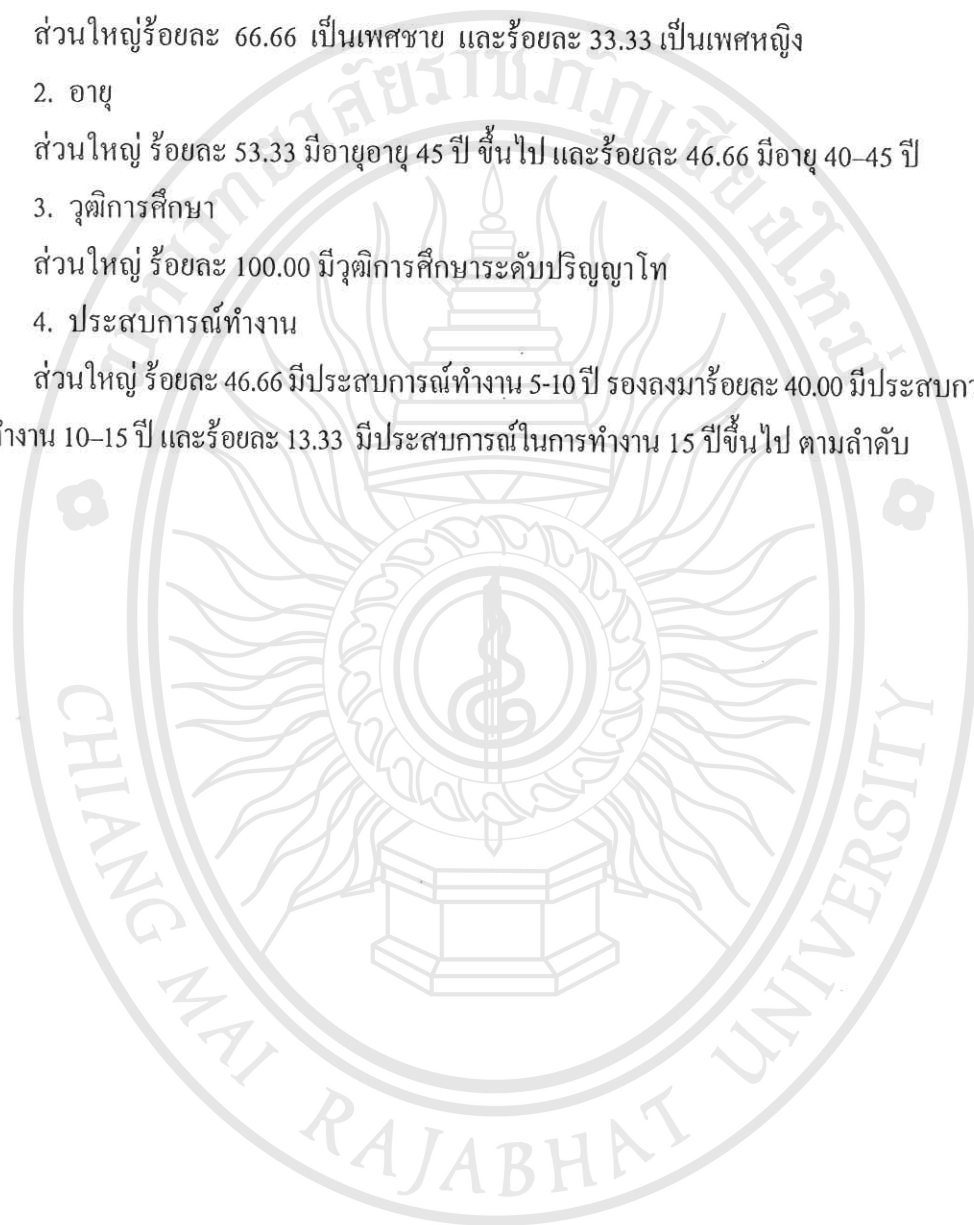
ส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.33 มีอายุอายุ 45 ปี ขึ้นไป และร้อยละ 46.66 มีอายุ 40-45 ปี

3. วุฒิการศึกษา

ส่วนใหญ่ ร้อยละ 100.00 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท

4. ประสบการณ์ทำงาน

ส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.66 มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี รองลงมาร้อยละ 40.00 มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-15 ปี และร้อยละ 13.33 มีประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 6.4 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้าน
ทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ที่	POLITE Model	คำอธิบาย	ระดับความคิดเห็น		
			$\bar{X}$	SD.	อันดับ
1	P: Public Utilities	โรงเรียนขาดแคลนทรัพยากรต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณสาธารณูปโภคตามจริงโดยแยกจากงบประมาณรายหัวของนักเรียน	4.17	1.27	3
2	O: One – Stop Service	โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรแบบใช้คนน้อยแต่ได้ปริมาณงานเท่าเดิม	3.42	0.99	6
3	L: Lump – Sum Appropriation	โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรต้องได้รับงบประมาณในการตอบแทนบุคลากรแบบเหมาจ่าย	4.00	0.83	4
4	I: Instructional Package	โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรต้องจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสำเร็จรูป	3.75	1.05	5
5	T: Team Work T: Technology	โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรต้องบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้การทำงานเป็นทีมและ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.33	0.63	2
6	E: Economic Sufficiency	โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรต้องบริหารจัดการสถานศึกษาทุกด้านโดยใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.50	0.74	1

จากตารางที่ 6.4 แสดงให้เห็นว่าผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนครูฝ่ายวิชาการครูฝ่ายงบประมาณ ครูฝ่ายบุคลากร และครูฝ่ายบริหารทั่วไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทชนเผ่าภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยสรุปได้ดังนี้

อันดับที่ 1 โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรต้องบริหารจัดการสถานศึกษาทุกด้านโดยใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (E : Economic Sufficiency : E) และมีความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้

1. ควรมีการนำเอาแนวทาง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มาปรับใช้ในสถานศึกษา
2. ควรมีการนำเอาแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ได้แก่ ด้านบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป

อันดับที่ 2 โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรต้องบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้การทำงานเป็นทีม และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในพื้นที่ที่มีโครงสร้างพื้นฐานพร้อม เช่น มีระบบไฟฟ้า ระบบโซล่าเซลล์ (Solar cell) และระบบโซล่าโฮม (Solar home) เป็นต้น (Team Work : T หรือ Technology : T) และมีความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมทั้งในสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด องค์การส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาอื่น
2. ควรส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสื่อสาร และการจัดกระบวนการเรียนการสอน

อันดับที่ 3 โรงเรียนขาดแคลนทรัพยากรต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณสาธารณูปโภคตามจริงโดยแยกจากงบประมาณรายหัวของนักเรียนขั้นพื้นฐานโดยตรงด้าน (Public Utilities : P) และมีความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

1. งบประมาณรายหัวควรเป็นงบเกี่ยวกับการพัฒนานักเรียนโดยตรง
2. งบพัฒนาบุคลากรควรแยกออกจากงบประมาณรายหัวของนักเรียน
3. งบซ่อมแซมควรแยกออกจากงบประมาณรายหัวของนักเรียน
4. งบสาธารณูปโภคควรแยกออกจากงบประมาณรายหัวของนักเรียน
5. ควรมีการวางแผนพัฒนาโรงเรียน และการวางแผนงบประมาณต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
6. ควรนำผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อจัดทำงบแลกเป้า

7. ควรแยกงบประมาณออกจากงบประมาณรายหัวของนักเรียน

อันดับที่ 4 โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรต้องได้รับงบประมาณในการตอบแทนบุคลากรแบบเหมาจ่าย (Lump-Sum Appropriation : L) และมีความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรมีค่าสวัสดิการตอบแทนพิเศษสำหรับโรงเรียนที่ห่างไกลทุรกันดาร
2. ควรมีการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ได้แก่ การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้นพิเศษ การทำวิทยฐานะ เป็นต้น
3. ควรการจัดสรรงบประมาณแบบเบ็ดเสร็จ Blok Grant ได้แก่ เงินเดือน งบครุภัณฑ์ที่ดินสิ่งก่อสร้าง งบลงทุน งบซ่อมแซม เป็นต้น

อันดับที่ 5 โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรต้องจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสำเร็จรูป (Instructional Package : I) และมีความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. ควรใช้สื่อสำเร็จรูป
3. ควรพัฒนาครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น ความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ต ซีดีรอม เป็นต้น
4. ควรพัฒนาระบบพลังงานทดแทนสำหรับ โรงเรียนที่ห่างไกลเพื่อส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยี
5. ควรจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ Intergrade
6. ควรมีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา
7. ควรมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง

อันดับที่ 6 โรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรแบบใช้คนน้อยแต่ได้ปริมาณงานเท่าเดิม (One-Stop Service : O) และมีความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรมีการอบรมให้ครูมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี
2. ควรใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการป้อนข้อมูลของสถานศึกษาได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป
3. ควรมีระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอยู่ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา